1) Esimerkkitilanteita joissa TVL 35 b §:ää sovelletaan

Esimerkki 1

Suomessa asuva sijoittaja ottaa henkivakuutusyhtiöstä säästöhenkivakuutuksen ja sijoittaa vakuutukseen vakuutusmaksuna 1.000.000 euroa. Vakuutussopimuksen ehtojen mukaan vakuutuksenottaja saa oikeuden päättää, mihin sijoituskohteisiin varat sijoitetaan ja saa antaa toimeksiantoja suoraan varainhoitajalle tai välittäjälle. Osana vakuutuksen sopimuskokonaisuutta vakuutusyhtiö antaa vakuutuksenottajalle tai varainhoitajalle valtakirjan, jonka nojalla vakuutuksenottaja voi tehdä itsenäisesti sijoituspäätökset. Vakuutuksenottaja voi tehdä nämä päätökset itsenäisesti, vaikka sijoitusvarat ovat vakuutusyhtiön omistuksessa.

Vakuutuksenottaja päättää sijoittaa varat esim. suomalaisiin pörssiosakkeisiin ja käy näillä arvopaperikauppaa antamalla saamansa valtakirjan perusteella osto- ja määräyksiä suoraan arvopaperin välittäjälle.

TVL 35 b §:ää sovelletaan ko. vakuutukseen, eikä lykkääntymisetua siten myönnetä. Kyseessä on TVL 35 b §:n 1 momentin 4 kohdassa nimenomaisesti säädetystä tilanteesta, koska ensinnäkin vakuutuksenottajalla on oikeus sopimusten mukaan tehdä kohde-etuutena olevaan varallisuuteen (suomalaiset pörssiosakkeet) liittyviä toimeksiantoja vakuutusyhtiön puolesta kolmannen osapuolen (arvopaperin välittäjälle) kanssa. Lisäksi TVL 35 b §:n (2 mom) soveltamisedellytykset täyttyisivät myös ilman selvitystä sopimuksen olemassaolostakin, koska vakuutuksenottaja on tosiasiallisesti antanut osto- ja myyntimääräyksiä arvopaperin välittäjälle.

Esimerkki 2

Suomessa asuva sijoittaja ottaa henkivakuutusyhtiöstä säästöhenkivakuutuksen ja sijoittaa vakuutukseen vakuutusmaksuna 1.000.000 euroa.

Vakuutusyhtiö tekee omaisuudenhoitosopimuksen varainhoitajan kanssa, jonka perusteella vakuutuksenottaja saa antaa suoraan varainhoitajalle ohjeita siitä, miten varallisuutta sijoitetaan. Vakuutuksenottaja esim. konsultatiivisen omaisuudenhoitosopimuksen perusteella antaa varainhoitajalle osto- ja myyntimääräyksiä. Vakuutuksenottaja voi tehdä nämä päätökset itsenäisesti, vaikka sijoitusvarat ovat vakuutusyhtiön omistuksessa.

TVL 35 b §:ää sovelletaan ko. vakuutukseen, eikä lykkääntymisetua siten myönnetä. Kyseessä on TVL 35 b §:n 1 momentin 4 kohdassa nimenomaisesti säädetystä tilanteesta, koska vakuutuksenottajalla on oikeus tehdä kohde-etuutena olevaan varallisuuteen liittyviä toimeksiantoja tai muita kohde-etuuteen liittyviä sopimuksia vakuutusyhtiön puolesta kolmannen osapuolen (varainhoitaja) kanssa. Lisäksi TVL 35 b §:n (2 mom) soveltamisedellytykset täyttyisivät myös ilman selvitystä sopimuksen olemassaolostakin, koska vakuutuksenottaja on tosiasiallisesti antanut osto- ja myyntimääräyksiä varainhoitajalle.

Esimerkki 3

Suomessa asuva sijoittaja ottaa henkivakuutusyhtiöstä säästöhenkivakuutuksen ja sijoittaa vakuutukseen vakuutusmaksuna 1.000.000 euroa.

Vakuutusyhtiö tekee täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimuksen varainhoitajan kanssa, jonka perusteella vakuutuksenottaja antaa suoraan varainhoitajalle ohjeita siitä, miten varallisuutta sijoitetaan. Vakuutuksenottaja voi esim. päättää siitä, mihin sijoituskohteisiin varallisuutta allokoidaan (esim. osakkeisiin, korkoihin tai rahastoihin) ja päättää allokaation muutoksista. Vakuutuksenottaja voi tehdä nämä päätökset itsenäisesti, vaikka sijoitusvarat ovat vakuutusyhtiön omistuksessa.

TVL 35 b §:ää sovelletaan ko. vakuutukseen, eikä lykkääntymisetua siten myönnetä. Kyseessä on TVL 35 b §:n 1 momentin 4 kohdassa nimenomaisesti säädetystä tilanteesta, koska vakuutuksenottajalla on oikeus tehdä kohde-etuutena olevaan varallisuuteen liittyviä sopimuksia vakuutusyhtiön puolesta kolmannen osapuolen (varainhoitaja) kanssa.

Esimerkkeihin 1-3 liittyvä huomio

Verohallinto näkemyksen mukaan ehdotetun TVL 35 b §:n 1 momentin 4 kohdan ja 2 momentin soveltaminen ei ole edellä esitettyjen esimerkkitapausten osalta epäselvää tai tulkinnanvaraista. Pykälässä on täsmälliset tunnusmerkit niin, että niitä sovelletaan edellä mainittuihin vakuutusjärjestelyihin. Esimerkkien mukaisiin vakuutuksiin liittyviä varainhoitojärjestelyitä usein myös kutsutaan ns. "self management -järjestelyiksi".

2) Esimerkkitilanne jossa TVL 35 b §:ää ei sovelleta

Esimerkki 4

Suomessa asuva sijoittaja ottaa henkivakuutusyhtiöstä säästöhenkivakuutuksen ja sijoittaa vakuutukseen vakuutusmaksuna 1.000.000 euroa. Vakuutussopimuksen mukaan vakuutuksenottaja saa oikeuden päättää kohde-etuudet, joihin sopimuksen arvo sidotaan, ja vakuutuksenottajalla on oikeus muuttaa kohde-etuuksien allokaatiota sopimuksen voimassaoloaikana antamalla määräyksen *vakuutusyhtiölle*.

Vakuutuksenottaja valitsee vakuutusyhtiön tarjoamista sijoitusvaihtoehdoista (kuten esim. rahasto-osuudet, joukkovelkakirjalainat tai pörssiosakkeet), joihin sopimuksen arvonkehitys on sidottu, haluamansa allokaation ja vaihtaa allokaatiota ilmoittamalla vaihdosta vakuutusyhtiölle.

TVL 35 b §:ää ei sovelleta ko. vakuutukseen, koska vakuutuksenottaja voi antaa määräyksiä vain vakuutusyhtiölle, eikä se siten voi antaa määräyksiä tai tehdä sopimuksia vakuutusyhtiön varallisuuteen liittyen kolmannen osapuolen kanssa. Näin ollen TVL 35 b §:n soveltamisedellytykset eivät täyty (ellei mikään TVL 35 b §:n 1 momentin 1-3 kohdista sovellu).

3) Esimerkkitilanne jossa TVL 35 b §:ää ei sovelleta mutta jossa voi tulla sovellettavaksi yleinen veronkiertosäännös (VML 28 §)

Esimerkki 5

Suomessa asuva sijoittaja ottaa henkivakuutusyhtiöstä säästöhenkivakuutuksen ja sijoittaa vakuutukseen vakuutusmaksuna 1.000.000 euroa. Vakuutussopimuksen mukaan vakuutuksenottaja saa oikeuden päättää kohde-etuudet, joihin sopimuksen arvo sidotaan, ja vakuutuksenottajalla on oikeus muuttaa kohde-etuuksien allokaatiota sopimuksen voimassaoloaikana antamalla määräyksen *vakuutusyhtiölle*.

Vakuutuksenottaja päättää, että sopimuksen arvonkehitys on sidottu esim. suomalaisiin pörssiosakkeisiin, ja harjoittaen aktiivisesti ns. päiväkauppaa muuttaa allokaatiota antamalla osto- ja myyntimääräyksiä vakuutusyhtiölle, joka välittää nämä sellaisenaan eteenpäin arvopaperin välittäjälle.

TVL 35 b § ei sovellu ko. tilanteeseen (ellei mikään TVL 35 b §:n 1 momentin 1-3 kohdista sovellu), koska vakuutuksenottaja voi antaa määräyksiä vain vakuutusyhtiölle, eikä se siten voi antaa määräyksiä tai tehdä sopimuksia vakuutusyhtiön varallisuuteen liittyen kolmannen osapuolen kanssa. On kuitenkin huomattava, että VML 28 § on itsenäinen oikeusnormi, joka voi tulla sovellettavaksi, esim. jos kyseessä on TVL35 b §:n sellainen kiertojärjestely, joka täyttää VML 28 §:n soveltamisedellytykset.